

ประสิทธิผลของการบำบัดผู้ป่วยเสพติดด้วยแนวคิดครอบครัวบำบัดต่อผู้ป่วยและครอบครัว

ประกายรัตน์ ช่วยเจริญ*, นันทา ชัยพิชิตพันธ์, วัชร มีศิลป์**

เรื่องย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองนี้ (Quasi-Experimental Research) แบบสอกลุ่มวัดก่อนหลัง และติดตาม 1 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการบำบัดผู้ป่วยยาเสพติดด้วยแนวคิดครอบครัวบำบัด และศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการบำบัดผู้ป่วยยาเสพติดด้วยแนวคิดครอบครัวบำบัด โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมใน 3 ด้านคือ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการเผชิญปัญหา และสัมพันธภาพในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเสพติดที่เข้ารับการบำบัดแบบผู้ป่วยใน สถาบันธัญญารักษ์ จำนวน 80 คน คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์ กำหนด กลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมตามโปรแกรมการบำบัดผู้ป่วยยาเสพติดด้วยแนวคิดครอบครัวบำบัด จำนวน 6 ครั้งๆ ละ 60 - 90 นาที นาน 2 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมตามปกติของสถาบันฯ ประเมินผลก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตาม 1 เดือน ด้วยแบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการเผชิญปัญหา และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยกับครอบครัว วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยจำนวน ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ประสิทธิผลของโปรแกรมการบำบัดผู้ป่วยเสพติดแบบผู้ป่วยในด้วยสถิติที่แบบคู่ (pair t-test)

ผลการศึกษา พบว่า หลังการทดลอง และเมื่อติดตาม 1 เดือน กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเอง และการเผชิญปัญหาสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว พบว่า หลังการทดลองญาติกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพในครอบครัวสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อติดตาม 1 เดือนญาติทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพในครอบครัวไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ การบำบัดผู้ป่วยเสพติดด้วยแนวคิดครอบครัวบำบัด, ประสิทธิผล

*พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ สถาบันธัญญารักษ์ กรมการแพทย์

